

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ОПТИМИЗАЦИЯ НА УЧИЛИЩНАТА МРЕЖА”

1. ВЪВЕДЕНИЕ

- Основание за приемане – § 65 от ЗДБРБ за 2007 г.
- Необходимост от програмата – данни за актуалното състояние
 - Училищна мрежа несъответстваща на броя на учениците в съответната община в резултат на демографските промени в страната;
 - Училищна мрежа несъобразена с изискванията на пазара на труда и със социално-икономическите характеристики на общината и областта;
 - Неефективност на разходите за образование в резултат на наличието на голям брой маломерни и слети паралелки и на високото съотношение учител/ученик.

2. ЦЕЛИ

- **Осигуряване на възможност на всяко дете да получи съизмеримо по качество образование;**
 - **Мрежа от професионални училища, отговаряща на състоянието на пазара на труда и на социално-икономическия профил на региона;**
 - **Повишаване на ефективността на публичните разходи за образование.**

3. ОБХВАТ

- Модули (направления)
 - **Оптимизиране на училищната мрежа**
 - **Рационализиране на мрежата от професионални училища**
- Общ бюджет на програмата – **36 млн. лв.**
- Срок на програмата – **31.12.2007 г.**

4. МОДУЛИ

4.1. ОПТИМИЗИРАНЕ НА УЧИЛИЩНАТА МРЕЖА

- **Описание на модула**

Модулът включва:

1. Общински програми за оптимизация, които съдържат:
 - мерки, насочени към реструктуриране на училищата и към създаване на средищни училища на територията на съответната община;
 - мерки, свързани с намаляването на броя на паралелките, вкл. на маломерните и слети паралелки.
2. Проект на НСОРБ за организиране на семинар за запознаване с програмата и за обмяна на добри практики;
3. Проекти за мониторинг и оценка на националната програма и анализ на училищната мрежа.

Дейностите, които ще бъдат финансирани по общинските програми за оптимизация, са:

- ремонт на училища, с приоритет средищни училища;
- подобряване на материално-техническото оборудване с приоритет за средищните училища;
- създаване на условия за столово хранене (без разходи за поевтиняване и режимни разноси);
- обезщетения на персонала в резултат на реструктурирането на училищната мрежа;
- комуникационни дейности – провеждане на разяснителна кампания от страна на общините, че оптимизацията на училищната мрежа води до повече положителни, отколкото отрицателни ефекти.

- **Бюджет на модула**

Общият бюджет на модула е 35 000 хил. лв., от които:

- за общински програми за оптимизация – до 34 900 хил. лв. Разходите за комуникационни дейности по общинските програмите са до 2 на сто от общия бюджет;
- за проектите за мониторинг и оценка и за анализ на училищната мрежа I комуникативни дейности – до 100 хил. лв.

- **Принцип на финансиране**

Финансирането се извършва въз основа на разработени от общините програми, които съдържат:

- мерки за оптимизация;
- информацията, сведенията и документите по чл. 12, ал. 3 и 4 от Правилника за приложение на Закона за народната просвета – за мерките, свързани с реструктуриране на училищата и създаване на средищни училища;
- дейности по предотвратяване на рисковете от отпадане на ученици в резултат на извършената консолидация на училищата;
- комуникационни дейности;
- показатели за изпълнение и целеви стойности по тях;
- бюджет на програмата въз основа на количествени и стойностни показатели;
- срокове и график за реализиране на мерките.

- **Етапи на финансиране**

Финансирането се извършва на две равни части. Първите 50 % от средствата се предоставят на общините авансово след одобряването на програмите. Окончателното плащане в размер на още 50 % се извършва до 15.10.2007 г. след изпълнение на мерките и одобряване на отчета от групата по изпълнение, контрол и наблюдение на програмата.

Когато по програмата са изпълнени само част от мерките за оптимизация, окончателното плащане е в размер, съответстващ на разходите по тях.

При неизпълнение на мерките за оптимизация общината възстановява в централния бюджет получените авансово средства до размера на неизпълнението.

- **Максимална стойност на програмата**

Стойността на общинската програма за оптимизация се определя от вида на мерките, като финансирането ще се извършва по следните критерии:

➤ **Намаляване броя на училищата** – до 250 хил. лв. за закрито училище, функционирало през учебната 2006/2007 г., както следва:

- **250 хил. лв.** за закрито училище с над 44 ученици за учебната 2006/2007 г.;
- **150 хил. лв.** за закрито училище с от 21 до 44 ученици за учебната 2006/2007 г.;
- **80 хил. лв.** за закрито училище с до 20 ученици за учебната 2006/2007 г.

➤ **Повишаване на средната пълняемост на паралелките** – по 12 хил. лв. за всяка закрита паралелка, в резултат на което се повишава средната пълняемост. Не се финансират намаляването на паралелки в резултат на намаление на броя на учениците и закриването на училище, за което е предоставено финансиране по показателя намаляване на броя на училищата.

- **Бенефициенти – кой може да кандидатства, с колко проекта**

1. **За общинските програми за оптимизация** – общините в Република България. Всяка община може да кандидатства само с една програма, която включва както мерки за реструктуриране на училищата, така и мерки за намаляване на паралелките.

2. **За организиране на комуникационни дейности и обмяна на добри практики** – проект на НСОРБ.

3. **За мониторинг на модула и анализ на училищната мрежа** – юридически лица.

- **Оценяване на проектите**

За реализиране на модула се създава група/комисия за управление. Тя организира и координира всички дейности, свързани с оценяване, контрол и наблюдение на модула. В

нея задължително се включват по трима представители на Министерството на образованието и науката, Министерството на финансите и НСОРБ.

Критерии за оценка:

- Относителен дял на броя на закритите училища спрямо общия брой училища;
- Относителен дял на учениците от закритите училища спрямо общия брой ученици;
- Относителен дял на закритите паралелки спрямо общия брой паралелки в общината (без намалението на паралелките в резултат на реструктуриране на училищната мрежа и намаление на броя на учениците).

Оценяват се всички програми по определените критерии. Класирането се извършва по низходящ ред в зависимост от получената обща оценка.

Приоритетно се финансират мерките, свързани с реструктуриране на училищната мрежа, като след осигуряването им се финансират мерките по намаляване на броя на паралелките.

- **Процедура – изисквани документи, срок на подаване, ред за разглеждане**

- **Изисквани документи**

Формуляр за участие по образец;

Решение на общинския съвет за приета общинска програма за оптимизация.

- **Срок на подаване**

Срокът на подаване на общинските програми за оптимизация е до 01.05.2007 г.

- **Ред за разглеждане**

Групата/комисията по управление на модула разглежда, оценява и класира общинските програми за оптимизация в срок до 01.06.2007 г.

В десетдневен срок след класиране на програмите групата/комисията прави предложение до министъра на образованието и науката за финансиране на първите 50 % от програмите.

След класирането на общинските програми и при наличие на неусвоени средства групата/комисията по управление на модула може да предложи на министъра на образованието и науката и министъра на финансите промяна в обхвата на мерките по програмата. Промените се приемат от Министерския съвет.

- **Отчитане на резултатите от одобрените програми**

В срок до 30.09.2007 г. общините представят отчет за изпълнението на мерките по модула.

В срок до 15.10.2007 г. групата/комисията по управление на модула извършва проверка и анализ на отчетите и прави предложение до министъра на образованието и науката за финансиране на останалите 50 % от програмите.

4.2. РАЦИОНАЛИЗАЦИЯ НА МРЕЖАТА ОТ ПРОФЕСИОНАЛНИ УЧИЛИЩА

- **Описание на модула**

Модулът включва проекти за оптимизация на професионалните училища, които съдържат:

- мерки, насочени към преобразуване чрез сливане на професионалните училища с оглед ефективно използване на ресурсите;
- мерки, свързани с намаляването на броя на паралелките в резултат на сливането на две специалности от една професия в една паралелка или сливането на две професии в една паралелка.

Проектите за преобразуване/сливане на професионални гимназии и училища се разработват от финансиращия орган, като за училищата, финансирани от МОН, се изготвят от съответния регионален инспекторат по образованието.

Проектите за намаляване на броя на паралелките и повишаване на пълняемостта им се разработват от професионалните гимназии и училища и включват закриването на една

или повече паралелки от X, XI и XII клас. Мярката не се прилага в първия клас на обучението.

Дейностите, които ще бъдат финансирани по проектите за оптимизация, са:

- ремонт на професионалните гимназии и училища;
- подобряване на материално-техническото оборудване;
- разходи, свързани с преместване на машини, съоръжения и оборудване;
- обезщетения на персонала в резултат на сливане на професионални гимназии и училища;
- комуникационни дейности – провеждане на разяснителна кампания от страна на регионалните инспекторати по образованието, че оптимизацията на училищната мрежа води до повече положителни, отколкото отрицателни ефекти.

- **Бюджет на модула**

Общият бюджет на модула е 1 000 000 лв.

- **Принцип на финансиране**

Финансирането се извършва въз основа на проекти, които съдържат:

- мерки за оптимизация;
- информацията, сведенията и документите по чл. 12, ал. 3 и 4 от Правилника за приложение на Закона за народната просвета – за мерките, свързани с преобразуване на училищата;
- комуникационни дейности;
- показатели за изпълнение и целеви стойности по тях;
- бюджет на програмата въз основа на количествени и стойностни показатели;
- срокове и график за реализиране на мерките.

Мерките се реализират и отчитат в рамките на 2007 година.

- **Етапи на финансиране**

Финансирането се извършва на две равни части. Първите 50 % от средствата се предоставят авансово след одобряването на програмите. Окончателното плащане в размер на останалите 50 % се извършва до 15.10.2007 г. след изпълнение на мерките и одобряване на отчета.

Когато по програмата са изпълнени само част от мерките, окончателното плащане е в размер, съответстващ на разходите по тях.

- **Максимална стойност на един проект**

Стойността на проекта се определя от вида на мерките, като финансирането ще се извършва по следните критерии:

- **Намаляване на броя на училищата** – до 130 хил. лв. за слято (закрито) училище, функционирало през учебната 2006/2007 г.;
- **Повишаване на средната пълняемост на паралелките** – по 12 хил. лв. за всяка закрыта паралелка, в резултат на което се повишава средната пълняемост. Не се финансират намаляването на паралелки в резултат на намаление на броя на учениците и закриването на училище, за което е предоставено финансиране по показателя намаляване на броя на училищата.

- **Бенефициенти**

1. **За преобразуване чрез преобразуване/сливане на професионални гимназии и училища** – министерствата, финансиращи професионални гимназии и училища, регионалните инспекторати по образование – за професионални гимназии и училища, финансирани от Министерството на образованието и науката. Кандидатства се с един проект за област.

2. **За мерките за закриване на паралелки** – професионалните гимназии и училища само с един проект.

- **Оценяване на проектите**

За реализиране на модула се създава комисия, която организира и координира всички дейности, свързани с оценяване, контрол и наблюдение на модула. В нея се

включват трима представители на Министерството на образованието и науката, един представител от Министерството на финансите и един представител от Министерството на земеделието и горите.

Критерии за оценка

- Броят на професионалните области, изучавани в преобразуваното училище;
- Броят на паралелките в преобразуваното училище;
- Броят закрити паралелки;
- Увеличаване пълняемостта на паралелките спрямо учебната 2006/2007 г. в резултат на оптимизиране броя на паралелките.

Класират се всички проекти, които отговарят на критериите.

Когато общата сумата на проектите е по-висока от общия бюджет по програмата, се финансират проектите в низходящ ред в зависимост от броя на получените точки до достигане на лимита от средства.

Приоритетно се финансират мерките, свързани с реструктуриране на училищната мрежа, като след осигуряването им се финансират мерките по намаляване на броя на паралелките.

- **Процедура – изисквани документи, срок на подаване, ред за разглеждане**

Изисквани документи:

За преобразуване чрез сливане на професионални училища

Формуляр за участие по образец;

Предложение на финансиращия орган/регионалния инспекторат по образование за преобразуване на професионалните гимназии и училища;

Проект за преобразуване, изготвен от финансиращия орган/регионалния инспекторат.

За закриване на паралелки

Формуляр за участие;

Проект, съгласуван с регионалния инспекторат по образованието.

- **Срок на подаване**

Срокът на подаване на проектите за оптимизация е до 01.05.2007 г.

- **Ред за разглеждане**

Групата/комисията по управление на модула разглежда, оценява и класира проектите за оптимизация в срок до 01.06.2007 г.

- **Отчитане на резултатите от одобрените проекти**

В срок до 30.09.2007 г. финансиращите органи (вкл. общините), регионалните инспекторати по образованието и професионалните училища представят отчет за реализацията на мерките по модула.

В срок до 15.10.2007 г. групата/комисията по управление на модула извършва проверка и анализ на отчетите и прави предложение до министъра на образованието и науката за финансиране на останалите 50 % от програмите.

5. ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА (публикуване на отчета на интернет страницата на МОН)

В срок до 30.03.2008 г. министърът на образованието и науката и министърът на финансите представят на Министерския съвет информация за резултатите от изпълнението на програмата въз основа на извършения независим одит.

В същия срок отчетът за изпълнение на програмата се публикува на сайта на МОН.

6. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА И ИНДИКАТИВНИ ПАРАМЕТРИ:

- брой на закрити/преобразувани училища - 80;
- брой на учениците, насочени към средищни училища - 4000;

- брой на закритите паралелки - 250;
- увеличено съотношение ученик/учител.